

Nya medaljörer

Vid vårstämman 1985 i Länna överlämnades, i enlighet med styrelsens beslut, Upplands Fornminnesförening och hembygdsförbunds förtjänstmedalj till Torild Lindgren samt till Ragnar och Sigrid Jansson. Vid vårstämman 1986 i Boglösa tilldelas medaljen Waldemar Ludvigsson.

THORILD LINDGREN

Jag är född 1926 i Åkerby församling, där min far då var lärare och kantor.

Efter studentexamen och under beväringssäret tänkte jag läsa antingen juridik eller teologi. Ämbetsmannabanan eller domarvägen konkurrerade med prästbanan, men den sistnämnda avrättades alla ifråga på det allra bestämdaste på grund av de synnerligen mörka utsikterna till någon som helst befordran. Det var den s. k. hasslerska utredningen, som hade kommit. Den kom nästan samtidigt med prästbristen! – Men! För mig blev det i stället lärarbanan i svenska och historia. Ganska snart blev det Wiks folkhögskola, och där stannade jag till förtidspensioneringen, 8 år för tidigt. Ögonen höll inte måttet, och jag lämnade tjänsten.

Intressen. Rätt många. Musik, främst kyrkomusik. Jag läste musikhistoria. Jag var kyrkomusiker i Uppsala-Näs i 15 år. Politik. Jag var med i studentpolitiken i olika sammanhang, Liberala studentklubben, FPU-distrikt, Sveriges liberala studentförbund, kongresser ute och hemma m. m. En kort tid var jag anställd på Fp:s riksdagskansli. Vi var två nya. Det var jag och Ola Ullsten. Den sistnämnde fortsatte, men inte jag. Jag gick tillbaka till Wik. Där tillhörde jag Södra Hagunda kommun och efter 1967 Uppsala stad.

Kommunalpolitiken kom att ta sin tid alltmer, särskilt i och med sammanläggningen med Uppsala. Då tog den all tid jag hade och litet till. År 1976 steg jag av och köpte en villa i Örsundsbro och hamnade i Enköpings kommun, där jag bor nu utan kommunala uppdrag men i stället med kyrkliga i och med att vi bildade en kyrklig samfällighet.

På Wik bodde jag i slottet i 18 år och hade Sveriges äldsta lärarbostad (1400-talet). Det var litet medeltid över bostaden med. Det gick bra, när man var 30, men inte när man började bli 50. Jag längtade efter en egen bostad med modern ut-

rustning. Jag hade ledsnat på frågan, om det inte var vackert på Wik nu och hur det var att bo i ett slott och vara slottsherre. Jag hade också tröttnat på turister utanför dörren 300 dagar på året. Så jag valde en ort med en silo och en bensinstation som enda utsiktsmål. Pensioneringen utgör inte något problem, eftersom mitt liv fortsätter ungefär som förut. Den yrkesverksamma delen har fyllts ut av andra aktiviteter i nära anknytning till denna. Förändringen består främst i att jag kan disponera min tid på ett annat sätt. Jag trivdes med mitt arbete men saknar det inte, eftersom yrket inte har ersatts av ett tomrum.

Hembygdsarbetet har jag ärvt. Min far var mycket aktiv. Jag har suttit med i styrelsen för Upplandsmuseet och i Fornminnesföreningens styrelse. Ja var med och bildade Södra Hagunda hembygdsförening. Jag har hållit ett och annat föredrag. Jag var några år ordf. i Kulturnämnden i Uppsala och försökte efter "fattig oförmåga" stödja verksamheten. Den hade det inte alltid lätt i jämförelse med andra områden av kommunalpolitiken. Man fick se hur tacksamma "arbetarna på fältet" var för det minsta.

Fornminnesföreningens medalj är för mig den högsta utmärkelse, som finns att få, och jag är mycket tacksam, glad och stolt över att den har kommit mig till del.

T. L.

SIGRID OCH RAGNAR JANSSON

Född 1905 i Länna socken i Roslagen kom jag, Ragnar Jansson, efter läroåren i Uppsala som lärare till Fröslunda skola i Altuna år 1932.

I Altuna hade år 1931 Altuna Hembygdsförening bildats. Genom min far hade mitt intresse för gamla föremål väckts. Helt naturligt blev arbetet inom hembygdsföreningen ett allt större intresse. När man förvärvade en gammal mangårdsbyggnad, som inte kunde få stå kvar på sin ursprungliga plats, överlämnade jag innehavarerätten till min tjänsteträdgård till ny byggnadsplats. Under Hembygdsgårdens uppförande och planerandet för dess framtid kom jag och min hustru Sigrid, född Melander, att nära samarbeta med Upplandsmuseet och intendent Nils Ålenius. När sedan konservator Sven Carlsson från Gimo kom för att återge väggar och möbler deras ursprungliga utseende, blev intresset ännu mer stimulerat av vad man kan åstadkomma med kunnande om gångna tider.

Genom att Hembygdsgården låg så nära skolan, lånades vid lämpliga tillfällen föremål över till katedern eller gjordes ett klassbesök.

Arbetet med att vårda vår kära Hembygdsgård har varit till glädje för oss båda, och stor blev vår tacksamhet, när vi fick Upplands Fornminnesförening och hembygdsförbunds förtjänstmedalj som ett bevis för vad vi har gjort och fortfarande gör för Altuna Hembygdsförening.

R. J.

WALDEMAR LUDVIGSON

Som tonåring var jag ofta vid Mårtsbogården, Östervåla hembygdsförenings hembygdsmuseum. Det var 40-tal och på modet att leka folklekar, spela revy och teater. Vi hade jätteroligt. Inte minst under förberedelserna. Respekten för de stora ledarna inom hembygdsföreningen var stor. De framstod för mig som patriarker. Höjda över all kritik. I dag, 40 år senare, är jag ordförande i vår hembygdsförening och samordnare i ett härligt arbetslag. Äntligen har jag fått rätt perspektiv på min ungdoms patriarker i hembygdsrörelsen. De var också vanliga människor fast ungdomen då betraktade dessa ledare med större respekt än vad dagens ungdom gör med sina ledare. Skönt!

Jag är född 1923 i Östervåla. Intresset för hembygden och för natur, fåglar och blommor grundlades tillsammans med far och mor och i kretsen av nio syskon. Vi gjorde ofta utflykter i markerna tillsammans. Mor och far var angelägna att undervisa oss om de värden som finns i vår natur och hur viktiga de ekologiska sambanden är. Den undervisningen har jag haft stor nytta av senare i livet. Det hade väl varit naturligt att överta lantbruket men ödet ville annorlunda. Som ung idrottare (friidrott) kom jag att träffa många som skrev i tidningar. Du skall bli journalist, sa en farbror till mig. Och så blev det. Började som nyhetsförmedlare i hembygden och där fick jag lära mig hur människor fungerar och tänker. Men jag fick också klart för mig hur viktig hembygden är som trygghetsbank för oss människor. När jag senare blev allmänreporter, med specialuppgift att bevaka olika myndigheter i samhällsmaskineriet öppnades nya perspektiv och nya möjligheter till samordning inom de områden jag kommit att intressera mig för.

I Östervåla hembygdsförening har jag fått medverka till en förbättring av Mårtsbogården. En permanentutställning har kommit till under senare år. Byggnaderna har rustats, interiörer renodlats, samlingarna konserverats och ny märkning av föremålen gjorts.

Ett stort glädjeämne för mig, sedan jag 1976 blev ordförande, är att intresset för vår programverksamhet ökat så påtagligt. Det gäller inte minst våra utfärder i kulturlandskapet under sommarhalvåret.

Under ett 20-tal år har jag tillhört styrelsen för Västmanlands Fornminnesförening och Hembygdsförbund. Tillhör också dess arbetsutskott. Är vidare ledamot i Stiftelsen Västmanlands läns museum. Har arbetsuppgifter inom Riksförbundet för Hembygdsvård. Har också ett förflutet som ledamot i fritidsnämnden både i Östervåla kommun och senare i Heby kommun. Var även många år ordförande i dessa nämnder. Att fått medverka i utbyggnaden av fritidssektorn till den höga standard den har på anläggningssidan i Östervåla känns härligt.

Restaureringen av sjön Tämnaren, sjön som på 1970-talet tenderade gå samma öde till mötes som Hornborgasjön gjort, är det projekt som varit mest arbetskrävande men också mest positivt för mig, resultatmässigt sett. Ett projekt som tog omkring 20 år att förbereda men som i slutskedet gick oväntat smärtfritt att genomföra. Som samordnare och ordförande i arbetsgruppen för sjöns restaurering gick så gott som all fritid åt. Statliga och kommunala myndigheter i en stor

region samordnades. Tämnamnen är ju Upplands största sjö med en yta på 40 kvadratkilometer. I projektet ingick också Uppsala kommun, som satsade på en överledning av hushållsvatten från Tämnamnen till uppsalaborna. Projektet blev klart 1 juli 1977.

Vid riksstämman med Riksförbundet för Hembygdsvård 1986 fick jag förbundets förtjänstplakett. Det var roligt.

Jag har också haft glädjen att i olika sammanhang delta i utfärder och sammanträden med Upplands Fornminnesförening och Hembygdsförbund. Östervåla tillhör ju landskapet Uppland och Östervålaborna betraktar sig självklart som upplänningar. Ett bevis på det är att då vi i Östervåla säger att vi skall åka till stan så menar vi Uppsala. Ingenting annat.

W. L.